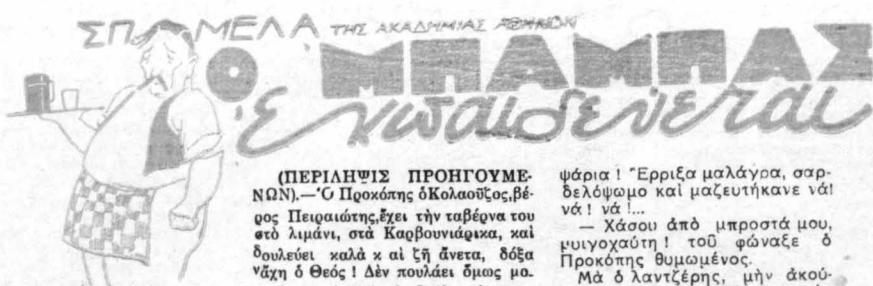

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΩΡΗΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΖΩΗΣ

(ΠΕΡΙΑΝΗΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ). — Ο Προκόπης όκλασες, βέρεος Πειραιώτης έχει την ταβέρνα του στα λιμάνια, στα Καρφουνιάτικα, και δουλεύει καλά και ξηρά μετατρέπει δέσχες νάργι πούλας σε ζωμός. Ιδέα για την θεραπεία της ουζούκισμός. Η γυναίκα του λύωνται σιγά-σιγά, μαραίνεται και τοῦ πενθεύει. Κι' ο Προκόπης άφονωνται πειά στο παιδί του, το Γάννην του. Τὸν στέλλει στὸ σχολεῖο κι' είναι γ' αὐτὸν πατέρας μαζὶ και μάνα. Τὴν νύχτα αὐτὴν ο Προκόπης κουτσούνει μὲ τοὺς φίλους του στὴν ταβέρνα του και τοὺς λέει τὰ παραπόνα του. "Έχει μετανοίσει ποὺ σπούδασε τὸ παιδί του λ' ἔνινε έτοις άφορος ή νά πάρῃ τὸ μανόλι του άφες και νά τὸ οίξη στα μεγάλεια. Ο Γάννης έχει γυρίσεις τώρα άπ' τὴν Εύρωπη, έγινε έλλενος υπόνομοποιότητα για τὸ βουλεύει τῆς. Καλοπαντερούντει, μήπη στὸν κατλό κόρμο. Τὴν βραδυνή αὐτὴν δὲ νέος πηγαίνει και βλέπει τὸν πατέρα του στὴν ταβέρνα.

κι' είκοσιν διάφορες φτωχογνωμούσες. Μιὰ ἀπὸ τὶς κήρες αὐτές σεμνὴ κι' ώμορφη, τὴν συμπλατεῖ στὸ τέλος, τὴν ἐφεστεῖται και τῆς ζητεῖται νά γίνη γυναίκα του. Η ἀφοστάτευτη νά χροῦνται δέχεται Γίνεται δὲ γάμος, δὲ Προκόπης ἀποχαίρει κι' ένα παιδί, τὸ Γάννην, μά δὲν εἰν' εὐτυχισμένος. Ή γυναίκα του λύωνται σιγά-σιγά, μαραίνεται και τοῦ πενθεύει. Κι' ο Προκόπης άφονωνται πειά στο παιδί του, το Γάννην του. Τὸν στέλλει στὸ σχολεῖο κι' είναι γ' αὐτὸν πατέρας μαζὶ και μάνα. Τὴν νύχτα αὐτὴν ο Προκόπης κουτσούνει μὲ τοὺς φίλους του στὴν ταβέρνα του και τοὺς λέει τὰ παραπόνα του. "Έχει μετανοίσει ποὺ σπούδασε τὸ παιδί του λ' ἔνινε έτοις άφορος ή νά πάρῃ τὸ μανόλι του άφες και νά τὸ οίξη στα μεγάλεια. Ο Γάννης έχει γυρίσεις τώρα άπ' τὴν Εύρωπη, έγινε έλλενος υπόνομοποιότητα για τὸ βουλεύει τῆς. Καλοπαντερούντει, μήπη στὸν κατλό κόρμο. Τὴν βραδυνή αὐτὴν δὲ νέος πηγαίνει και βλέπει τὸν πατέρα του στὴν ταβέρνα.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

'Ο Προκόπης τὸν φίλησε τρυφερά:

— Νέσσοι συγχωρεμένος, παιδίκι μου. "Αν είνε νά μ' ἄγαπας ἔτοις κάθε φορά, μήν τὸν πετάξεις μὲ τὶς κλωτσιές. "Αστονεύ νά μὲ διώχνην.

— Μά σου πέρασε ἀπὸ τὸ νοῦ, ἔπω τα και για μιὰ στιγμή, πῶς δὲ θά σὲ δεχόμουν, ἔσενα, τὸν πατέρα μου; Γιά κύτταέ με! Δὲ βρίσκομαι κοντά σου, ἔτοιτά τὴ στιγμή! Δὲν θυμά νά σὲ ίδω;

— Ξέρω κι' έγώ, παιδί μου: ἔκαψη! δ Προκόπης περιλυπτας... Έδω πού κατανήσαμε.. Είδα τόσα και τόσα...

Ἐκείνη τὴ στιγμή δ Πάνος, δ λαντζέρης, μήπη δρυμητικά, χαρούμενος, κρατώντας μὲ τοὺς χέρι τὴ λαμπίτσα τῆς ζετεύληνς κι' ἀπὸ τὸ άλλο τὸ καλαμίδι του μ' ἔνα ψαφάρκι πιασμένο σ' ένα ἀπὸ τ' ἀγγλοτρια τῆς σαλαγγάς:

— Αφεντικό! Αφεντικό! Ξερώντες: Δὲν κοινούνται τὰ

Δὲν θάσαι ποιά ταβερνιάρχης. Τὸ μαγαζὶ θὰ ιλείση.

ψαρία! "Ερριεια μαλάγοσα, σαρδέλωψωμο και μαζευτήκανε νάν νάν! νάν!

— Χάσου ἀπὸ μπροστά μου, μυιγοχαΐστη! τοῦ φώναξε δ Προκόπης θυμωμένος.

Μά δ λαντζέρης, μήν ἀκούγοντας ἀπ' τῇ χαρά του, τὸν ζύγωντε:

— Κύττα, ἀφεντικό! Είνε σαργούσαδι! "Οχι! "Οχι! Σαλπίτσα.. "Οχι, οχι! Είνε μελανουράκι τοῦ γαλάτου!

— Φύγε, μή σὲ τοακίσω! φώναξε δ Προκόπης κι' ἔκαμε νά τὸν κυνηγήσῃ.

Ο Πάνος, τρομαγμένος, ἔφυγε κατὰ τὴν πόρτα. Κοντοστάθηκε διώμασ στὸ κατάφλι κι' ἔτοιμος νά τὸ ξανασκάσῃ, φώναξε στὸν Προκόπη:

— Μά γιατὶ, ἀφεντικό; Τὰ ψάρια δὲν κοιμούνται, σοῦ λέω μὲ τὸ φεγγάρι βγαίνουνε σιργιάνι!

— Μά, πρόσταξε ἀγυρία δ Προκόπης, μή φᾶς τὸ λαδερό στὸ κεφάλι!

Ο Πάνος τόβαλε στὰ τέσσερα. Ο Γάννης ξανάρχισε τὴν κουβέντα, ποδὲ κόψει ἀξαφνα η ἀστεία παρένθεσι τοῦ λαν-

τέρει:

— Πρέπει νά τὸ καταλάβῃς, μπατᾶ.. εἰπε στὸν Προκόπη: Οι δρόμοι μας ήτανε μοιραῖνα κάποια στιγμή.. "Ας δούμε τώρα, πῶς θα διορθώσουμε τὰ πράγματα...

— "Α, οχι! Δὲ θέλω νά στενοχωρίσαι, παϊδάκι μου· ὑγά τὰ φταίω δλά πλερώνεις σύ και τὴν ὁμαλιά τοῦ πατέρα σου. Θά μπορούσα νάσε κάνω χημικό.. ἔναν κρασόλιθο.. πῶς τοὺς λένε αὐτούς.. τόσα σπιτά, τόσα εισδόματα... Θά σκαρφώναις μαζὺ ένα έργοτάσιο κρασίδιν. Είμαι γεννημένος μέσα στὴ δουλειά.. Μὲ βριτίσανε, πού λέει δ λόγος, μέσο στὸ μούστο.. Τὴν ἀπέκω κι' ἀνακατωτά: Θά σ' ἔμπαζα στὸ πικά στὸ φί στὰ μοστικά της, μαζὺ θά πηγαίναμε νά βλέπαμε τὸ πράματα στ' μαρτέλια, πού τρυγάνε τὰ κορίτσια μὲ τραγούδια.. Μαζὺ θά πηγαίναμε στὰ πατήτρια, στὶς μουσιές, στὰ βαρέλια, διατάχουνε στὴ θάλασσα και τὸ κύμα μπαίνει μέσα μ' ἀφρούς και τὰ ξεπλένει.. Μά, βλέπεις, δ διάβολος έβαλε τὴν οὐρὰ τούμ έφαγε τὸ Πανεπιστήμιο και ή Εύρωπα.. Μέ φάγανε η πολιτική επιστήμες.. Φωτιά νά βάλουνε στὰ Πανεπιστήμια! Και οντά νά στήσουνε στὰ λιμάνια, νά βουλιάζουνε τὰ βιόρια ποι φέγγουσι!

— Ο Γάννης έβαλε δυνατά γέλια: "Κι' δ κόσμος—είπε δημοχα—νά μείη σιδ σκοταδί· νά μήν έρη τίποτα.. Και μηνέ μπαμπά!

— Και σᾶ νά μή φτάνανε δλ' αὐτά, ξακολούθησε δ Προκόπης, χωρὶς ν' δικού τώρα.. στὸ βασιρί πού σ' έφερε δπὸ τὴν Εύρωπη, ἀπότινεσ, για τὴ συμφοία μου, αὐτὴ πού σ' ἀπότινε και πού δὲν είνε ἀπὸ μάρα! Γιατὶ μπορούσες, βρε παιδί μου ναπαίρενε μιὰν άλλη.. πού νά μή μεγαλοπιανεται τὸσο πολλού. Και νά βρούμε τρόπο νά καταλαβθούμε σάν δινθρωποι κοι νά ζησουμε μαζύ..

— "Η:αιε μιὰ πύχη, μιὰ μεγάλη τύχη, μπατᾶ, είπε δ Γίαννης μ' ἄγαπης, μὲ πήρε, μὲ σήκωσε ψηλά...

— Τόσο ψηλά, τὸν έκοψε μὲ βαθύ στεναγμό δ Προκόπης, πού δὲ στὸ βλέπω πειά, παιδί μου!. Κι' ύστερα, καλά!.. "Ηθελες ν' ἀνέβης! δὲ μπορούσες νά τὸ κάνης μὲ τὴν άξια σου;

— "Υπάρχουν χιλιάδες νέοι μὲ ἄξια, τοῦ φώναξε δ Γίαννης μά δὲ μπορούν νά κάνουν τίποτα λυσόνουν στὸ περιθώριο...

— Σούδισα τόσα λεφτά, έκαμε δ Προκόπης κι' ἀξια κλείσω τὰ ματια

Θά βρής κι' όλλα: δε σοῦ φτανανε;

— Χιλιάδες άνθρωποι έχουν λεφτά! κι' θυμός δὲν κάνουν τίποτα, τού δέποκριθη ό νέος μὲ πεποιθσι. Πρέπει κανένας νά τάχη και τά δυσ, άν θέλη νά μπή καβάλλα στή ζωή: Τό χρήμα και τή λάμψη.

— Όσο για λάμψη, πήρες μπόλικη, παιδί μου, τόση, πού μὲ στραβώνει; Έχασα πειά τό φῶς μου..

"Η φουστράδημα, πού δάκουγάτανε πρὶν μακριά, τώρα ζύγωνε πολὺ κοντά κι' δε μοιρόλατρικός θήνος της γέμιζε εἰπεικό μὲ υπόταξιμόν παράπονο τη φεγγαρυνθιά.. Σάν χτύποι σφυριού δάντιλαδούσαν άκομα βαθειά, μέσα στὸ μαλού τοῦ Προκόπη, τό τελευταῖς λόγια τοῦ γιουι του.. Μάταια, λοιπόν, είγε κάμει τα πάντα γι' αὐτό τό παιδί, πούχε στρηξει δλες του τίς έπλιθες... Ούτε μὲ τὴν άξια του, ούτε μὲ τά λεφτά του μποροῦσε νά κάνη τίποτα..."

— Κι' ήταν διάγκη, φώναξε στὸ Γιάννη, νά γίνουν έτοι δλ' αὐτά, λαχανιστά, στὸ άμεσούσα, πρὶν προστάσω νά οέχαρει κι' έγω, ποδιαὶ πατέρας σου κι' ένα εερό κορμι στὸν κόσμο; "Όλα τα χρόνια πούλειπες, δινειρεύδουσαν τὸν έρχομο σου" ήρθες γιά μιά στιγμή, γιά νά μού φογής πάλι, γιατί και τώρα είνε, παιδί μου, σά να λεπτή σὲ μακρών ταξιδι.. Γιατί ήρθες... Γιατί δέν καθόδουσαν κει πέρα; Θά ζυδσα γιά νά οέπειμενο.. μά έτοι, τώρα...

— Ποτὲ δέ θε μὲ νοιώθημε, μπαμπά—έκαμ' δ Γιάννης—σὰν κουρσμένος ἀπὸ τὰ παράπονα τοῦ γέρου. Να!, ήταν διάγκη νά γίνουν δλ' αὐτό λιγότερα. Κι' διάγκη σιδερένια δε ζοῦμε πειά στὸν καιρό που πήγαινε δὲ κόσμος με τοὺς δραμπάδες τοῦ κύρι Παντελή! Δε ζοῦμε στὴν έποχη, που οι ά.θρωποι άνεβαναν σιγα-σιγα, με τὸ διάδωτα τῆς δουλειάς τους! Βρισκόμαστε στὸν αἴλανα πού δ Μαρκόνι μ' ένα κουμπι σὲ μιά στιγμή ἀπὸ τὴ Ρώμη δινέβαι τὰ φῶτα στὸ Ριό Τσανέτρο. "Ημαστε μισα γενιά, νευρική, διαυμόνη, σὰν τάλονα στὶς κούρσες τά παίζουμε στὸ ζάρι δλα γιά δλα!.. "Ο κερδισμένος στὸν ἄφρο κι' δλ' χαμένος ἀπάτα! Ελ' δ καιρός τοῦ μιά κι' έεω.. Σοῦ είπα πρὶν πώς ήταν τόχη. "Ε, λοιπόν, δχι!.. Αὐτή την τύχη τη βοήθησα. Δε μ' ὅρπαξε τὴν ἄρπαξ. Σάν έμαθα ποιά είνε. στὸ βιτρού, τή διπλάρωσα. Είχα τὸ χρήμα. Αὐτή τάχη και τα δυό. Τό χρήμα και τή λάμψη, πού μού χρειαζότανε.. Φούχτωσα τὴ στιγμή γερά νά μην ξεφύγει. Δε σοῦ λέω πώς δὲ μάρεσε πώς δὲ μήλησε στὴν καρδιά μου: πώς δέν την άγαπησας δχι!.. Μά έπερπε νά νικήσω. Δε βρήκα λόγια πύρινα μονάχα, βρήκα δάκρυα δόλ τὸ μυθιστόρημα τῆς δηγάπας. Απ' τὴν πρώτη στιγμή τὴν κέρδισμα: μά τὸ παιγγίδι δέν τέλειωσε. "Έπερπε νά μὲ δεκτούμενε και οι άλλοι... κι' αὐτὸς δὲ θέλανε νά δώσουνε τὸ κερίτοι τους, στὸ γιοι τοῦ ταβερνιάσσα. Δάκα φορές κιντύνεψε αὐτὸς δ γάμος. Δάκα φορές την έχασσα, δέκα φορές την ζανα- πήρα...

— Τόσο πολὺ σου φάνταξε ή γενιά της, έκαμ' δ Προκόπης περίλυπος;

— Ποιός δένιν δεκάρα γιά γενιές! Ειν' ένα σπίτι δυνατό, δινούχο στὸν κόδυο: δέχεται τὸν ἄρρος: διπλωμάτες, υπουργούς, στρατηγούς... "Οχι, μπαμπά! Μ' ἀγύποιν τόσο πολύ. και σ' ἀγαπούν και σένα.

— Έμένα; Ρώτησε με πικρό χαμόγελο δ Προκόπης: Κοροζένεις;

— Καταλαβαίνω, είπε δ Γιάννης μαλακά, σ' έχουνε πληγώνει μερικά πρόγματα.. μά πρέπει και σού νά νοιώσης πώς ήταν άναποφεύκτα.. "Έχουνε κοινωνική παράστασι μεγάλη... "Ηταν ύπορεωμένοι νά τὴν προφυλάξουν ἀπὸ τὴν κακογλωσσι τοῦ κόδους. Μα πιστεψει με: Σ' ἀγαπούν.. "Απόδειξην πώς θέλουν τώρα νά λεψή κοθε παρεκένγυοι. Νά ζεχαστή τὸ κάθε τι που έγινε και στὸ έξις νά ζησουμε. δλοι μαζύ σάν μιά ολγένεια.

— Νά ζησουμε μαζύ.. αὐτοί και μεῖς.. δηλαδή κι' έγω:

ρώτησε με κατάπληξη δ Προκόπης. Μίλα καλά, μωρέ παζί μου!

— Μά ναι, μπαμπά.. Και σύ... και σύ!.. τὸν βεβαίωσε δ Γιάννης.

— Μή μὲ τρελλαίνεις, παιδάκι μου! Σ' δποιον δλλον νά το πήσ αὐτό μπορει νά το πιστεψη μά δχι έγω.

— Γιατί δχι ένα, μπαμπά;

— Γιατί έγω, παιδί μου, είμαι ταβερνιάρχης.

— Καλ μ' αὐτό; ρώτησε δ Γιάννης.

— Κάθη μέρα μίρχανα διδού μέσα στὸ λάδι: και τό ένδι, ένδι! Ποτὲς δέ γινωνται ένα. Αὐτοί κι' έμεις.. δηλαδή έγω.. Μποροῦμε νά κάθουμε στὸ ίδιο σπίτι, μα θάμαστε πανιά σαν τὸ λάδι με το ένδι. Δε θά γίνουμε οικογένεια, θά γίνουμε σαλάτα!..

— Κι' θυμός, μπαμπά, είπε δ Γιάννης, πρωσταχτικά τώρα, είνε διάγκη νά ρέθη μαζύ μας,

— Ό ταβερνιάρχης με τοὺς ἄρχοντες; έκαμ' δ Προκόπης ειρωνικά.

— Δε θέσαι πειά ταβερνιάρχης! Τό μαγαζή θά κλείση!

— Ο Προκόπης τινάχτηκε πάτων μονομιάς, σάνα τὸνδγιγιάν μ' άναμνεσι σιδρέ:

— Ποι οι τὸ λέει αὐτό; ρώτησε σ' ἀγριο ξέσπασμα. "Ισαμε διδ, παιδί μου! Ούτε κουβέντα παραπάνου! "Όλα τοὺς τάδωσα: Είχα μιά περισσιά, τη μοιράστηκαμε. Είχα ένα δόνυμα, μού τὸ κουτσουρώψανε. Είχα ένα παιδί, μού τὸ πήρανε. "Ημουνα πατέρας, με κάνανε μπάρμπα μακρυνό. Μὲ ζευτελίσανε, με τσαλαπατήσανε. Δε μίλησα, μά τώρα θά θωνάξω. Μιά παρη

γοριά μούμενε στὸν κόσμο: μιά παρηγοριά και μιά περηφάνεια—ναι, περηφάνεια—ή δουλειά μου. Θέλουμε νά μοῦ πάρουνε κι' αύτή; "Οχι! Χίλιες φορές δχι! Αὐτό δὲ γίνεται!

— "Ησύχασε, μπαμπά! είπε δ Γιάννης κάπως τρομαγμένος. Μήν κανείς έτσι, μπορει νά σούρθη τίποτα... Μήν άναβεις πρὶν τ' άκούσης δχα!

— Δέν έχο ν' άκούσω τίποτα! φώναξε δ Προκόπης: Μὲ θέλουμε χαρούμερη, γιά νά μέ καταλάβουν δικό τους... Στὸ είπα: Είμαστε τὸ λάδι και τό ένδι. Αὐτοί ντρέπουνται πού δουλειών, έγω θά ντρεπόμουν νά κάθουμα. Δέν είνε γιά τά λεφτά, δέν είνε γιά τὸ κέρδος μ' δλα τα πλούτη που σόδεψα, το βλέπεις, έμεινα ταβερνιάρχης δέν είχα κανένα καῦμα ν' ανέβων. Ποδ θά πάμε, μωρέ παιδί μου, μ' αύτό τ' ανέβωμα; Στά σύγνεφα; Την άγαπά τη δουλειά μου, κατάλαβε το.. Κι' ή πιό ταπεινή δουλειά έχει τίς χάρες της, άμα την πάρης μέ μεράκι. Την άγαπά την ταβέρνα μου! Κάθε πρωτ πού σφυράνε μή φάμπορικες και το βατόρια, πετάει μή καρδιά μου, πού κατεβαίνω στὸ τεζάκι νά δώσω στὸ θερμαστή, στὸ ναύτη, στὸν έρωτα ένα κρασί, ένα ρούμι, νά στηλωθή νά πάη στὴ δουλειά του.. Δέν έχει, μπορει να γελείματι, μά κεινη την ώρα μού φανεται πώς δέν πουλάν πιστό μού φινεται πώς κερνά κουράγιο, νά κάθουμαι καντά του, τόνε κερνά κρασί, τού λέω τα βάσανά μου... Πόσες φορές δέν έχω πιάσει τίς Ιστορίες με κάτι τείσιον, πώς έχω ένα στην ζενητεία.. Πόσες φορές δέν τους είδα νά δικρύζουν!"...

— Αύτα δλα—είπε δ Γιάννης σε τόσο καταπεισικό—πρέπει νά τελειώσουμε, μπαμπά. Βασανίστηκες τόσο πολύ. Κουράστηκες... Είπε καιρός νά ήσυχασης.

— Καλά, ησυχάσης;

— Κι' άν στὸ ζητοῦσα γιά τελευταία χάρι; Είπε τώρα δ Γιάννης με γλύκα, παρακαλετά; "Αν σούλεγα πώς σαύτο κρέμεται ή εύτυχα μου;

— Καλά, μωρέ παιδί μου, είπε δ Προκόπης, ήσυχα, βαρειάς. "Αφού είνι.."

Καλ τράβηξε άργα, συλλογισμένος, στὸ τεζάκι, άνοιξε οιγ-σιγά ένα συρτάρι, τράβηξε ένα πιστόλι, τό πήρε και γύρισε πάλι άργα στὸ παιδί του.

— Τι είν' αύτό; Ρώτησε δ Γιάννης με κατάπληξη.

(Ακολουθεῖ)

• Ο προκόπης τινάχτηκε έπιστρεψε σαν νά τὸν άγγιξε με μέγαρμένο σιδερό.